

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 04 0 K 001742 19 Kžž
Sarajevo, 24.02.2020. godine

Trećestepeno vijeće Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, sastavljeno od sudija Dodik mr. Božidarke kao predsjednice vijeća, Radošević Sonje i Pavlović Slavka kao članova vijeća, uz sudjelovanje Šeta Mevlide kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog B. E. zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, odlučujući o žalbama federalnog tužitelja u Sarajevu i branitelja optuženog B. E., izjavljenim protiv presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001742 18 Kžk od 11.03.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 24.02.2020. godine, u prisutnosti federalnog tužitelja H. M., optuženog B. E. i njegove braniteljice advokata N. S. iz S., donio je

R J E Š E N J E

Djelimičnim uvažavanjem žalbe federalnog tužitelja u Sarajevu, ukida se presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001742 18 Kžk od 11.03.2019. godine, te se predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog Kantona broj T04 0 KTRZ 0001522 14 2 od 30.05.2014. godine, koja je izmijenjena na glavnom pretresu 24.07.2015. godine, optuženom B. E. je na teret stavljeno krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ (preuzeti KZ SFRJ).

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 001742 14 K od 06.10.2015. godine, optuženi B. E. je oglašen krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine.

Ova presuda je djelimičnim uvažavanjem žalbe branitelja optuženog ukinuta rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001742 15 Kž od 22.11.2016. godine i predmet je vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Optužni akt je opet izmijenjen u ponovnom postupku pred prvostepenim sudom na glavnom pretresu od 10.05.2017. godine i ovom izmjenom je optuženom B. E. na teret stavljeno krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ.

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 001742 17 K2 od 26.05.2017. godine, primjenom odredbe iz člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) optuženi B. E. je oslobođen od optužbe da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001742 17 Kž 2 od 20.02.2018. godine, uvažavanjem žalbe kantonalne tužiteljice, ukinuta je naprijed navedena presuda Kantonalnog suda u Zenici i određeno je održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001742 18 Kžk od 11.03.2019. godine, optuženi B. E. je oglašen krivim zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, te ga je sud primjenom navedene odredbe i uz primjenu odredaba iz članova 38., 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. preuzetog KZ SFRJ osudio na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. Na osnovu člana 202. stav 1. ZKP FBiH, optuženi B. E. je obavezan da Kantonalnom sudu u Zenici plati troškove krivičnog postupka u visini koju odredi taj sud posebnim rješenjem, te da ovom sudu na ime paušala plati iznos od .. KM, u roku od .. dana od dana pravomoćnosti presude. Na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH, oštećeni Š. P. je sa imovinskopravnim zahtjevom upućen na parnicu.

Protiv ove presude žalbe su izjavili federalni tužitelj iz Sarajeva, branitelji optuženog advokati A. R. i A. D. iz Z., te braniteljica optuženog advokat N. S. iz S.

Advokati A. R. i A. D. iz Z., podneskom od 22.05.2019. godine, koji je ovaj sud zaprimio 23.05.2019. godine, obavijestili su ovaj sud da im je optuženi B. E. opozvao punomoć za zastupanje u ovom predmetu.

Federalni tužitelj iz Sarajeva naprijed navedenu presudu pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, s prijedlogom da se ukine ta presuda i „pravilnim tumačenjem odredaba ZKP FBiH donese pravilna i zakonita presuda“.

Raniji branitelji optuženog, advokati A. R. i A. D. iz Z. žalbu su izjavili zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona, s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači na način da se optuženi B. E. oslobodi od optužbe, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati pretresnom vijeću Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine na ponovni postupak.

Braniteljica optuženog advokat N. S. iz S. žalbu je izjavila zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnoj sankciji, s prijedlogom da trećestepeno vijeće Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine uvaži njenu žalbu i pobijanu presudu preinači tako što će optuženog B. E. osloboditi od optužbe, ili da ukine pobijanu presudu i odredi održavanje „glavnog pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH, ili eventualno ukine presudu i predmet vrati na ponovno suđenje“.

Federalni tužitelj je podnio odgovor na žalbe branitelja optuženog u kojem navodi „da kako je tužilaštvo uvjeren u osnovanost svoje žalbe i nužnost ukidanja navedene presude iz osnova i razloga navedenih u žalbi, to se ukazuje nepotrebnim upuštati se u komentarisanje žalbenih navoda odbrane na presudu, koja je po stavu tužilaštva donesena po nepostojećoj optužnici“.

Sjednica vijeća ovog suda održana je u smislu odredbe člana 319. stav 1. ZKP FBiH, tj. u prisutnosti federalnog tužitelja, optuženog B. E. i njegove braniteljice advokata N. S. Na istoj sjednici federalni tužitelj je obrazložio svoju žalbu te u cijelosti ostao kod osnova, navoda i prijedloga iz te žalbe, kao i iz prijedloga podnesenog u odgovoru na žalbe branitelja optuženih. Braniteljica optuženog B. E., advokat N. S. iz S. je u cijelosti ostala kod osnova, navoda i prijedloga iz podnesene žalbe, dok je optuženi B. E. izjavio da se u cijelosti pridružuje navodima svoje braniteljice, ali i da ostaje u cijelosti kod podnesene žalbe od strane ranijih advokata A. R. i A. D.

Trećestepeno vijeće ovog suda je na osnovu člana 321. ZKP FBiH ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda federalnog tužitelja i branitelja optuženog, kao i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je odlučilo kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pobijajući presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, federalni tužitelj u žalbi navodi da sud u pobijanoj presudi u dijelu koji se odnosi na primjenu principa *reformatio in peius*, nije dao razloge o tome zašto smatra da je radnja koja se optuženom stavljala na teret u izmijenjenoj optužnici od 10.05.2017. godine a koja je kvalifikovana kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ, dakle kao radnja pomaganja, teža od izvršilačke radnje za koju ga je oglasio krivim i

koju je kvalifikovao kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ.

Ovi žalbeni navodi federalnog tužitelja nisu osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude (strana 5.) slijedi da je sud, rukovodeći se načelom zabrane reformatio in peius, dao razloge o tome da su radnje koje se optuženom stavljaju na teret izmjenjenom optužnicom od 10.05.2017. godine, teže u odnosu na ranije izmijenjenu optužnicu od 24.07.2015. godine. S tim u vezi, sud je naveo da se optuženom izmijenjenom optužnicom od 10.05.2017. godine stavlja na teret pomaganje u ubistvu tj. da je optuženi pomogao NN osobama u ubistvu dva civila, zbog čega su te radnje optuženog pravno kvalifikovane kao povreda tačke a) člana 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine i kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ. Nadalje je sud naveo da, budući da se optužnicom od 24.07.2015. godine, optuženom stavljalo na teret izvršenje radnje nečovječnog postupanja koja je kvalifikovana kao povreda tačke c) člana 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine i kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, da je u optužnici od 10.05.2017. godine (da je optuženi u vrijeme neposredno prije odvođenja oštećenih, kada je oštećeni L. M. pokušao da zaveže pertle na gojzericama, istom rekao „Ne moraš ih vezati, nećeš daleko, neće ti dugo trebati“, pa je dalje, iza navoda o nezakonitom lišavanju slobode oštećenih i njihove predaje nepoznatim naoružanim osobama dodato „iako je znao da će biti ubijeni“ i „pristajući na to“), predmetnom krivičnom djelu realno dan teži vid. Stoga se ne može prihvatiti pomenuti žalbeni navod federalnog tužitelja da su u pobijanoj presudi izostali razlozi o tome zašto sud smatra da su radnje koje su se optuženom stavljale na teret izmjenjenom optužnicom od 10.05.2017. godine teže od radnji opisanih u optužnici od 24.07.2015. godine, nezavisno od oblika saučesništva, teže u odnosu na radnju nečovječnog postupanja. Stoga, nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Pri tome ovaj sud nalazi potrebnim za ukazati da iako se u pobijanoj presudi i žalbi tužitelja govori o dodatnim radnjama koje su stavljene na teret optuženom izmijenjenom optužnicom od 10.05.2017. godine, u stvari se ne radi o „dodatnim radnjama“, nego o dodatnim činjenicama i okolnostima koje se odnose na psihički odnos optuženog prema smrti oštećenih.

Pobijajući presudu, federalni tužitelj u žalbi navodi da sud ne može a da ne prihvati zakonsko ovlaštenje tužitelja da disponira optužnicom, bilo da se taj postupak odnosi na odustanak tužitelja od gonjenja optuženog ili izmjenu postojeće optužnice, da sud nema ovlaštenje da se vrati na prethodnu optužnicu čak i u situaciji povrede principa zabrane reformatio in peius, jer prethodna optužnica za sud ne postoji pošto je tužitelj istu

„napustio“ i podigao novu, te da je sud dužan nakon takvog postupka tužitelja donijeti odgovarajuću presudu. Kako je sud u konkretnom slučaju odluku o krivnji optuženog vezao za činjeničnu osnovu iz prvobitno podnesene optužnice koja je izmijenjena dana 24.07.2015. godine, a ne za posljednju izmjenu optužnice od 10.05.2017. godine, koja je od strane federalnog tužitelja pročitana na pretresu koji je održan pred ovim sudom, federalni tužitelj smatra da se pobijana presuda temelji na nepostojećoj optužnici, da sud nije odlučio u cijelosti o predmetu optužbe i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka h) ZKP FBiH. U prilog svojih tvrdnji, federalni tužitelj se poziva na odluku ovog suda broj 07 0-0-Kžk-07-000018 od 18.02.2010. godine, a iz koje slijedi „...da je na pretresu održanim pred ovim sudom federalni tužitelj izmijenio optužnicu, a pošto je žalba kantonalnog tužitelja protiv prvostepene presude bila podnijeta samo zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, oglašavanje optužene krivom za krivično djelo Krivotvorenje službene isprave iz člana 368. stav 1. ranijeg KZ FBiH, učinjeno radnjama navedenim u izmijenjenoj optužnici a koje nije sadržavala prvobitna optužnica, predstavljalo bi kršenje odredbe člana 322. ZKP FBiH o zabrani reformatio in peius. Stoga je ovaj sud, nalazeći u konkretnom slučaju navedenu zabranu reformatio in peius okolnošću koja isključuje krivično gonjenje optužene za radnje za koje ona nije bila optužena prvobitnom optužnicom, zbog potrebe da izrekom presude potpuno riješi predmet optužbe, u odnosu na te radnje sadržane u izmijenjenoj optužnici, donio presudu kojom se optužba odbija“...

Razmatrajući navedeni žalbeni prigovor, ovaj sud je utvrdio slijedeće:

Prije svega iz stanja spisa slijedi da je optuženi B. E. presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 001742 14 K od 06.10.2015. godine, oglašen krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ učinjeno kršenjem člana 3. stav 1. tačka c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata i člana 147. te konvencije i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, za radnje navedene u optužnici od 24.07.2015. godine (da je u vremenskom periodu od ... do godine poslije izvršenog oružanog napada od strane BiH na mjesto B. općina Z., naseljeno isključivo stanovništvom hrvatske nacionalnosti, usljed kojeg napada su stanovnici mjesta B., izbjegli u mjesto V. i Č., došao u mjesto G. V. pred kuću Š. L., samoinicijativno bez službenog naloga, obučen u maskirnu uniformu i naoružan automatskom puškom, te pozvao Š. L. da izađe iz kuće, govoreći mu da je repetirao pušku i da će da ga vodi, a kada je vidio da se u kući nalazi i L. M., pozvao i njega da izađe iz kuće, da bi ih kada su isti izašli iz kuće nezakonito lišio slobode, zatim sa uperenom puškom prema njima, naredio im da krenu ispred njega, usljed čega su Š. L. i L. M. trpjeli jak strah, poniženje, uvrede te tešku duševnu bol i patnje, a zatim ih je svezane doveo do raskrsnice K.-H. koja je od mjesta gdje su lišeni slobode udaljena oko 1 km, gdje je bio punkt koji su držali naoružani mještani muslimanske nacionalnosti mjesta D. i gdje se već nalazio lišen slobode od strane nepoznatih lica i K. J., da bi potom predao Š. L. i L. M. nepoznatim naoružanim licima,

gdje su zadržani sa vezanim rukama na leđima i sva trojica zajedno povezani štrikom, čija su ugljenisana tijela zajedno sa tijelom K. J., dana godine bila pronađena u vikendici vlasništvo Ž. N. u mjestu B.) i da ta presuda nije osporavana žalbom kantonalne tužiteljice, nego isključivo žalbom branitelja optuženog. Nakon uvažavanja žalbe branitelja optuženog, ukidanja te presude i vraćanja predmeta prvostepenom sudu na ponovno suđenje, kantonalna tužiteljica je na glavnom pretresu od 10.05.2017. godine izmijenila optužnicu na način da je u njenom činjeničnom supstratu kao povredu blanketnog propisa navela tačku a) člana 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine, uz izostavljanje člana 147. te konvencije, dok je u opisu optuženikovih radnji (pored naprijed navedenih radnji iz optužnice od 24.07.2015. godine) dodala da je optuženi u vrijeme neposredno prije odvođenja oštećenih, kada je oštećeni L. M. pokušao da zaveže pertle na gojzericama, istom rekao „Ne moraš ih vezati, nećeš daleko, neće ti dugo trebati“, pa je dalje, iza navoda o nezakonitom lišavanju slobode oštećenih i njihove predaje nepoznatim naoružanim osobama dodala navod „iako je znao da će biti ubijeni“ i „pristajući na to“. Ujedno je ovom izmjenom dodat i pravni opis djela i to tako što je navedeno da je optuženi radnjama za koje se tereti pomogao NN osobama da izvrše ubistvo dva civila i time učinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 24. preuzetog KZ SFRJ. Nakon što je, po ovoj izmijenjenoj optužnici od strane prvostepenog suda donesena presuda broj 04 0 K 001742 17 K2 od 26.05.2017. godine, kojom se optuženi oslobađa od optužbe na temelju člana 299. tačka c) ZKP FBiH, ta presuda je ukinuta uvažavanjem žalbe kantonalne tužiteljice i određeno je održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH.

Iz zapisnika o pretresu koji je održan pred ovim sudom, slijedi da je federalni tužitelj pročitao i ostao kod izmijenjene optužnice od 10.05.2017. godine, dakle kod optužnice koja je izmijenjena nakon što je povodom izjavljene žalbe branitelja optuženog, prvostepena presuda ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje tj. nakon što kantonalna tužiteljica tu presudu nije osporavala žalbom.

Iz pobijane presude slijedi da je sud na strani 4. te presude konstatovao da se „iz izreke presude uočava da je odluka o optuženikovoju krivnju vezana za činjeničnu osnovu iz prvobitno podnesene optužnice koja je od strane kantonalne tužiteljice izmijenjena na glavnom pretresu održanom pred prvostupanjiskim sudom dana 24.07.2015. godine. Ovo bez obzira na činjenicu što je kantonalna tužiteljica predmetni optužni akt izmijenila i na glavnom pretresu od 10.05.2017. godine. Ovu posljednju izmjenu sud nije prihvatio iz razloga jer bi osudom optuženog za kaznenopravne radnje iz ovako izmijenjene optužnice došlo do povrede principa zabrane reformatio in peius iz člana 322. ZKP FBiH“.

Nije sporno da je članom 290. ZKP FBiH dato ovlaštenje tužitelju da može samostalno, po vlastitoj procjeni do okončanja dokaznog postupka izmijeniti optužnicu, kako je to i

u konkretnom slučaju učinjeno na ponovljenom glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, a upravo tu optužnicu (izmijenjenu na glavnom pretresu održanom pred prvostepenim sudom dana 10.05.2017. godine) je federalni tužitelj pročitao na pretresu pred ovim sudom.

Međutim, iako je tačno da je sud na strani 4. presude konstatovao da se „iz izreke presude uočava da je odluka o optuženikovoju krivnji vezana za činjeničnu osnovu iz prvobitno podnesene optužnice koja je od strane kantonalne tužiteljice izmijenjena na glavnom pretresu održanom pred prvostupanjiskim sudom dana 24.07.2015. godine“, iz izreke pobijane presude proizilazi da je optuženi oglašen krivim za radnje koje su sadržane i u izmijenjenoj optužnici od 10.05.2017. godine (koja je pročitana na pretresu pred ovim sudom), te je očito da je na navode optužnice koji su navedeni i u izreci pobijane presude, dat odgovor u presudi, odnosno, da su ti navodi presudom riješeni. Navodi koje je sadržavala ta optužnica (da je optuženi u vrijeme neposredno prije odvođenja oštećenih, kada je oštećeni L. M. pokušao da zaveže pertle na gojzericama, istom rekao „Ne moraš ih vezati, nećeš daleko, neće ti dugo trebati“, a zatim iza navoda o nezakonitom lišavanju slobode oštećenih i njihove predaje nepoznatim naoružanim osobama dodat psihički odnos optuženog prema krivičnom djelu navodima „iako je znao da će biti ubijeni“ i „pristajući na to“), a koji nisu sadržani u izreci pobijane presude, po svojoj sadržini ne predstavljaju radnje koje imaju krivičnopravnu samostalnost, već se radi o činjenicama i okolnostima koje se odnose na psihički odnos optuženog prema smrti oštećenih.

Slijedom toga, iako su tačni žalbeni navodi da sud ne može da se “vraća” na optužnicu koja više ne postoji jer je izmijenjena optužnicom od 10.05.2017. godine, u konkretnom slučaju, postupanjem suda na naprijed navedeni način u izreci presude, nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka h) ZKP FBiH, kako se to žalbom federalnog tužitelja ukazuje, budući da naprijed navedena konstatacija suda u obrazloženju pobijane presude, sama po sebi ne znači da sud nije u cijelosti riješio predmet optužbe, odnosno da nije odlučio o izmjenjenoj optužnici od 10.05.2017. godine koju je tužitelj zastupao na pretresu, pa s tim u vezi nije učinjena ni bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članovima 17. i 290. ZKP FBiH.

Stoga je neosnovano i pozivanje federalnog tužitelja na presudu ovog suda broj 070-0-Kžk-07-000018 od 18.02.2010. godine, budući da iz te presude slijedi da su optuženoj izmijenjenom optužnicom dodate nove radnje koje imaju krivičnopravnu samostalnost, što u ovom konkretnom predmetu nije slučaj.

Nadalje, pobijajući presudu, federalni tužitelj u žalbi navodi da je upitno ovlaštenje suda da „ponovo unese neopravdano izostavljenu blanketnu normu – član 147. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine“ (IV Ženevska

konvencija), jer sud nema ovlaštenja da izmijeni blanketni propis iz optužnice pročitane na pretresu, na način što će se „vratiti“ blanketni propis iz prethodno izmijenjene optužnice (od 24.07.2015. godine) i da pobijana presuda o tome ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, zbog čega je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi federalnog tužitelja su osnovani.

Prije svega, iz izmijenjene optužnice od 10.05.2017. godine, koja je i pročitana na pretresu pred ovim sudom slijedi da se optuženom nije stavljala na teret povreda blanketne norme – člana 147. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine, a da je sud u izreci presude i tu povredu optuženom stavio na teret, te da je na strani 5. obrazloženja pobijane presude naveo da je „u činjeničnu osnovu ponovo unesena kod sporne izmjene optužnice, neopravdano izostavljena blanketna odredba, konkretno član 147. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine“. Međutim, sud u pobijanoj presudi sud nije naveo konkretne razloge zbog čega nalazi da optuženog može oglasiti krivim i za postupanje suprotno tom blanketnom propisu u situaciji kada optužnica nije sadržavala taj navod. Stoga je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Pobijajući presudu braniteljica optuženog advokat N. S. u svojoj žalbi navodi da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama da su L. M. i Š. L. prilikom odvođenja bili vezani, da se u konkretnom slučaju radilo o nezakonitom lišenju slobode, te da su ova lica trpjela uvrede. Također smatra da pobijana presuda ne sadrži razloge o tome da je optuženi sa uperenom puškom naredio L. M. i Š. L. da krenu ispred njega, kao i o tome da je optuženi privedena lica predao na punktu, niti je obrazloženo na koji način je utvrđeno postojanje bitnih elemenata krivičnog djela za koje je optuženi oglasen krivim. Pored navedenog, smatra da je i izreka presude nerazumljiva, jer se iz iste ne vidi koja krivičnopravna radnja se optuženom stavlja na teret. Gotovo identičan žalbeni prigovor ističe i raniji branitelj optuženog A. R. iz Z., navodima da je izreka presude nerazumljiva jer radnje koje se optuženom stavljaju na teret se ne mogu kvalificirati kao ratni zločin protiv civilnog stanovništva, odnosno da nezakonito lišenje slobode ne predstavlja bitno obilježje bića krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ. Iz naprijed navedenih razloga, po mišljenju branitelja optuženog, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog B. E. nisu osnovani.

Prije svega, iz izreke pobijane presude ne proizilazi da su L. M. i Š. L. prilikom lišenja slobode bili vezani (već da ih je optuženi svezane doveo do raskrsnice K.-H. i predao na

tom punktu nepoznatim naoružanim licima), pa stoga nije ni postojala obaveza suda da se o navedenom u pobijanoj presudi očituje. Nadalje, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je sud na strani 9. pasus treći, naveo jasne i određene razloge zbog kojih nalazi da se u konkretnom slučaju radi o nezakonitom lišenju slobode i da su ova lica trpjela poniženja i uvrede, pa ne stoji ni žalbeni navod braniteljice N. S. da pobijana presuda o tome ne sadrži razloge.

Također iz obrazloženja pobijane presude slijedi da ista sadrži jasne i određene razloge iz kojih dokaza je sud našao da je optuženi sa uperenom puškom naredio L. M. i Š. L. da krenu ispred njega (iskazi svjedoka L. Z., K. D. i J. M.), kao i o tome da je optuženi privedena lica predao na punktu (iskazi svjedoka K. P., Š. J. i B. S.), pa se suprotna žalbena tvrdnja braniteljice optuženog ne može prihvatiti. Nadalje, budući da je sud na strani 9. obrazloženja pobijane presude naveo razloge na koji način je utvrdio postojanje bitnih elemenata krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim, ne stoji žalbeni navod da pobijana presuda ne sadrži razloge o tim odlučnim činjenicama.

Na kraju, kako se iz izreke pobijane presude vidi koje se krivičnopravne radnje optuženom stavljaju na teret (da je u vremenskom periodu od .. do ...93. godine poslije izvršenog oružanog napada od strane ABiH na mjesto B. općina Z., naseljeno isključivo stanovništvom hrvatske nacionalnosti, usljed kojeg napada su stanovnici mjesta B., izbjegli u mjesto V. i Č., došao u mjesto G. V. pred kuću Š. L., samoinicijativno bez službenog naloga, obučen u maskirnu uniformu i naoružan automatskom puškom, te pozvao Š. L. da izađe iz kuće, govoreći mu da je repetirao pušku i da će da ga vodi, a kada je vidio da se u kući nalazi i L. M., pozvao i njega da izađe iz kuće, da bi ih kada su isti izašli iz kuće nezakonito lišio slobode, zatim sa uperenom puškom prema njima, naredio im da krenu ispred njega, usljed čega su Š. L. i L. M. trpjeli jak strah, poniženje i uvrede a zatim ih je svezane doveo do raskrsnice K.-H. koja je od mjesta gdje su lišeni slobode udaljena oko 1 km, gdje je bio punkt koji su držali naoružani mještani muslimanske nacionalnosti mjesta D. i gdje se već nalazio lišen slobode od strane nepoznatih lica i K. J., da bi potom predao Š. L. i L. M. nepoznatim naoružanim licima, gdje su zadržani sa vezanim rukama na leđima i sva trojica zajedno povezani štrikom, čija su ugljenisana tijela zajedno sa tijelom K. J., dana ..95. godine bila pronađena u vikendici vlasništvo Ž. N. u mjestu B.), pa je s tim u vezi, sud dao jasne i određene razloge o tome da naprijed navedene opisane radnje optuženog u svojoj ukupnosti predstavljaju nečovječno postupanje (a što se žalbama ne osporava) kao jedno od bitnih obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ. Stoga, iz naprijed navedenih razloga ne mogu se prihvatiti žalbene tvrdnje branitelja optuženog da pobijana presuda u ovom dijelu ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, odnosno, da je izreka pobijane presude nerazumljiva, pa nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Pobijajući presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, braniteljica optuženog, advokat N. S. žalbom ukazuje na iskaz iz istrage svjedoka Š. J. dat na zapisniku Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog Kantona broj ... od godine. Smatra da sud nije mogao temeljiti svoju odluku na tom zapisniku iz razloga što zapisničar koji je naveden u tom zapisniku (G. S.) isti nije potpisala. Pored toga, a u vezi sa navedenim smatra da se i nalaz i mišljenje vještaka H. Š., između ostalog temeljio i na ovom dokazu, pa je i taj dokaz sukladno doktrini plodova otrovne voćke, također nezakonit.

Ovi žalbeni navodi braniteljice optuženog B. E. nisu osnovani.

Prije svega, ovaj sud je uvidom u Zapisnik Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog Kantona o saslušanju svjedoka Š. J. broj ... od godine, (na koji braniteljica u žalbi ukazuje) utvrdio da je navedeni zapisnik potpisan od strane zapisničara G. S., pa ne stoje naprijed istaknuti žalbeni navodi braniteljice optuženog da je ovaj zapisnik nezakonit dokaz iz razloga što zapisničar koji je naveden u tom zapisniku (G. S.) isti nije potpisala i da se, s tim u vezi i nalaz i mišljenje vještaka H. dr. Š. nije mogao temeljiti na ovom dokazu, sukladno doktrini plodova otrovne voćke i da je iz tih razloga učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

I raniji branitelj optuženog advokat A. R. žalbom ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH. Po stavu iz predmetne žalbe nalaz vještaka neuropsihijatra H. dr. Š. je nezakonit dokaz i sud ga je, kao takvog, trebao izdvojiti iz spisa.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog B. E. ne mogu se prihvatiti.

Naime, koji dokazi su nezakoniti propisuju odredbe člana 11. ZKP FBiH. U ovoj odredbi je na izričit način propisano da je zabranjeno od osumnjičenog, optuženog ili bilo koje druge osobe koja sudjeluje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu (stav 1.), da sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama predmetnog procesnog zakona (stav 2.), te da sud svoju odluku ne može zasnovati na dokazima koji su dobiveni na osnovu dokaza iz stava 2. ovog zakona (stav 3.). Ovo je okvir u kojem se sudovi moraju kretati kada izvode zaključak o tome da li je pojedini dokaz koji je izveden tokom postupka zakonit ili ne, odnosno da li se na nekom od izvedenih dokaza može temeljiti sudska odluka. Kada je u pitanju konkretan slučaj treba istaći da branitelj optuženog B. E. u žalbi nije konkretizirao kojim bitnim povredama odredaba ZKP FBiH je pribavljen navedeni dokaz, odnosno koje povrede ljudskih prava i sloboda iz ustava i međunarodnih konvencija koje je Bosna i

Hercegovina ratifikovala su povrijeđene, pa se, onda, ovako koncipirani žalbeni navodi ukazuju paušalnim, te se, kao takvi, od strane ovog suda nisu ni mogli ispitati.

Zakonitost pobijane presude nije dovedena u pitanje ni žalbenim navodima ranijeg branitelja optuženog B. E., advokata A. R. da ista ne sadrži izjašnjenje o prigovoru branitelja kojima se ukazuje na nezakonitost dokaza vještaka neuropsihijatra H. dr. Š., čime ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Navedeno stoga, što iz zapisnika o pretresu koji je održan pred ovim sudom slijedi da nakon što je sud preuzeo dokaze koji su neposredno izvedeni pred prvostepenim sudom, branitelj optuženog nije isticao nikakve prigovore na preuzete dokaze, pa slijedom toga nije ni postojala takva obaveza suda, čime nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na koju se žalbom neosnovano ukazuje.

Nadalje, raniji branitelj optuženog B. E., advokat A. R., u žalbi ističe i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, navodima da sud ne daje pravilnu ocjenu dokaza izvedenih na glavnom pretresu i preuzetih na pretresu pred ovim sudom, da su svjedoci optužbe međusobno davali kontradiktorne iskaze o čemu pobijana presuda nije dala odgovarajuće razloge na način kako to nalaže odredba člana 305. stav 7. ZKP FBiH.

Međutim, suprotno tvrdnji branitelja optuženog, obrazloženje pobijane presude sadrži razloge zbog čega se od strane suda poklanja vjera iskazima pojedinih svjedoka (strana 11.) odnosno da je izvršena analiza iskaza svjedoka optužbe na način kako to propisuje odredba člana 305. stav 7. ZKP FBiH.

Žalbeni navodi ranijeg branitelja optuženog B. E., advokata A. R., kojima ukazuje na protivjrečnosti u iskazima svjedoka optužbe K. S., L. Z., K. D., J. M., B. Z., K. M. te M. V., navodima da sud tim svjedocima nije mogao pokloniti vjeru jer su isti po stavu branitelja iskonstruisani i dati sa ciljem da terete optuženog, su po svojoj sadržini takvi da se njima osporava činjenični zaključak suda, budući da se isti odnose na analizu i ocjenu vjerodostojnosti dokaza optužbe i dokaza odbrane, koja je po stanovištu žalbe pogrešna, tako da isti neće biti razmatrani u okviru bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Nadalje, kako iz obrazloženja pobijane presude (strana 7.) slijedi da je sud dao razloge zašto ne poklanja vjeru iskazu svjedoka Š. J. koji je dao na glavnom pretresu, ne stoji ni žalbeni navod ranijeg branitelja optuženog, advokata A. R. da u tom dijelu pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Budući da je iz navedenih razloga utvrđeno da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka, to je ovaj sud na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, djelimičnim uvažavanjem žalbe federalnog tužitelja pobijanu presudu ukinuo i predmet vratio sudu na ponovno suđenje.

Kako je pobijana presuda djelimičnim uvažavanjem žalbe federalnog tužitelja ukinuta zbog navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, to se ovaj sud nije upuštao u ocjenu ostalih žalbenih prigovora branitelja optuženog koji se odnose na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, povredu krivičnog zakona kao ni u ocjenu žalbenih prigovora branitelja koji se odnose na odluku o kazni.

U ponovnom postupku, sud će otkloniti bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju je ukazano ovim rješenjem, ponoviti sve do sada provedene dokaze, izvesti i druge dokaze za kojima se ukaže potreba, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih relevantnih činjenica i dokaza, moći donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Šeta Mevlida,s.r.

Predsjednica vijeća
Dodik mr. Božidarka,s.r.